

Mācību iespējas, braucot mašīnā

Kad mēs būsim galā? Cik vēl tālu? Šos jautājumus ir dzirdējusi lielākā daļa pieaugušo, kuri kopā ar bērniem braukuši mašīnā ilgāk par dažām minūtēm. Lai jautājumi atskanētu retāk, mašīnā pavadīto laiku var piepildīt ar dziesmām un spēlēm, kas vieno ģimeni, veicina bērna sociāli emocionālo attīstību un attīsta bērna prasmes dažādās mācību jomās.

- Braucot mašīnā, izslēdziet radio un dziediet paši. Kamēr bērns ir mazs, ir vērts izmantot laiku, lai iemācītos tautas dziesmas, kā arī komponistu radītās dziesmas. Pusaudža gados dziedāt kopā ar vecākiem var nebūt *stīlīgi*. Parasti tautas dziesmas bērniem ir vieglāk iegaumēt, to melodija ātrāk *pielīp*. Ne velti tās, nodotas no paaudzes paaudzē, izgājušas cauri gadsimtiem.
 - Bērns trenē atmiņu, kas viņam lieti noderēs visā turpmākajā dzīvē.
 - Izrunājot dziesmu vārdus, it īpaši tautas dziesmu piedziedājumus, bērns trenē lūpu un mēles muskulatūru, kas palīdz pareizi izrunāt skaņas.
 - Dziesmu teksti palīdz paplašināt vārdu krājumu ar vārdiem, kurus reti lietojam sarunvalodā.
- Miniet dziesmu melodijas: viens no automašīnas pasažieriem dungo melodiju, pārējie cenšas uzminēt, kas tā ir par dziesmu. Rotaļu var padarīt interesantāku, melodijas dūcot vai šņācot.
 - Bērns mācās ieklausīties, lai sadzirdētu noteiktu informāciju, šajā gadījumā, lai atpazītu melodiju.
- Miniet mīklas, gan latviešu tautas mīklas, gan pašu izdomātas.
 - Bērnam veidojas abstraktā domāšana, mīklas rosina iztēli.
 - Bērns mācās saskatīt sakarības, līdzības.
 - Bērns mācās pievērst uzmanību dažādu priekšmetu un dzīvu būtņu īpašībām.
- Liela daļa pieaugušo noteikti atceras, kā bērnībā “Lādēja kuģus” ar vārdiem, kuri sākas ar noteiktu skaņu. Ļaujiet bērnam izvēlēties, ar ko *pielādēt* kuģa kravu: ar dzīvniekiem, ēdieniem, mūzikas instrumentiem vai ar jebko citu.
 - Lādējot kuģi ar vārdiem, kas sākas ar noteiktu skaņu, bērns vingrinās atšķirt pirmo skaņu vārdos.
 - Lādējot kuģi ar noteiktu lietu nosaukumiem, bērns gūst izpratni par dažādām dzīvo būtņu un priekšmetu kategorijām, mācās saskatīt līdzīgo un atšķirīgo.
 - Bērns papildina vārdu krājumu, it īpaši, ja vecāki apraksta un izskaidro vārdus, kurus bērns nezina.
 - Bērns mācās gaidīt savu kārtu.
 - Bērns trenē atmiņu, cenšoties atcerēties jau nosauktos vārdus, lai tos neatkārtotu.
- Spēlē “Uzmini, ko es iedomājos!” viens no ģimenes iedomājas kādu priekšmetu, kas atrodas automašīnā. Pārējie uzdod jautājumus, uz kuriem var atbildēt ar “Jā!” vai “Nē!”, līdz ir atminējuši iedomāto priekšmetu.
 - Bērns vingrinās uzdot jautājumus.
 - Bērns vingrinās saskaņot vārdus pēc dzimtes un locījuma

- Bērns vingrinās lietot īpašības vārdus.
 - Bērns vingrinās nosaukt objekta atrašanās vietu telpā.
- Spēlējot zilbju spēli, pieaugušais pasaka vārda pirmo zilbi, bērns pabeidz vārdu, piemēram ko-ki, la-pa. Kad bērns iemanījies vārdu veidošanā, mainieties lomām un ļaujiet bērnam teikt pirmo zilbi un jūs miniet vārda turpinājumu.
 - Bērns veido izpratni par to, ka vārds sastāv no atsevišķām daļām, šajā gadījumā, zilbēm.
- Stāstiet stāstus: viens iesāk stāstu, nākamais ceļabiedrs turpina, pasakot nākamo teikumu.
 - Stāsti rosina bērna iztēli.
 - Bērns mācās klausīties, lai sadzirdētu noteiktu infromāciju, šajā gadījumā notikumus vai darbības, kuras jāturpina.
 - Bērns vingrinās veidot teikumus, saskaņojot vārdus pēc dzimtes un locījuma.
 - Bērns saklausa un lieto runas intonācijas atbilstoši stāsta saturam.
 - Bērns mācās gaidīt savu kārtu, nepārtraukt iepriekšējos runātājus.
- Aiciniet bērnus aprakstīt, kas atrodas ceļa labajā un kas kreisajā pusē. Maršrutos, kurus braucat biežāk, aiciniet bērnu būt par “stūrmani” un dot jums norādījumus, kur jābrauc.
 - Bērns mācās nosaukt un aprakstīt objektus, to īpašības.
 - Bērns nosauc priekšmetu skaitu.
 - Bērns atšķir ģeometriskas figūras.
 - Bērns nosauc objekta atrašanās vietu, lietojot jēdzienus, pa labi, pa kreisi, blakus.
- Aiciniet bērnu skaitīt pretim braucošās automašīnas, kuras ir kādā noteiktā krāsā (sarkanas, zilas). Ja bērnu interesē auto markas, var skaitīt noteiktas markas automašīnas.
 - Bērns attīsta uzmanību, vingrinās skaitīt.
- Spēlējot spēli “Simboli”, aiciniet bērnu nosaukt vai izlasīt redzamos simbolus, piemēram, STOP, RIMI, APTIEKA, nogriezies pa labi.
 - Bērns attīsta uzmanību, mācās atpazīt un lasīt pazīstamus uzrakstus.